

Det gamle håndværk består endnu

Skulptur-kopi: Knap 18 km uden for København ligger en slags "håndværkernes oase". På Raadvad Stenhuggeri har fire stenhuggere brugt snart to år på en drømmeopgave.

MARIE-LOUISE ANDERSEN

marie-l.andersen@jp.dk

L yden af hammer mod mejsel og efterfølgende mejsel mod sten når øregangene, mens synet møder en yngre stenhugger i blå sweatshirt og hvide bukser. En længere køretur i idylliske omgivelser har ført frem til en lille port, bag hvilken sig gemmer Raadvad Stenhuggeri.

Stenhuggeriet hører til Raadvad-centeret, et såkaldt videnscenter, hvis mission er at bevare og udbrede traditionelle håndværksmetoder og byggematerialer. Centeret tilbyder også rådgivning, bygningssyn og kurser, som kan lære håndværkere, rådgivere og husejere de gamle dyder inden for håndværk.

I et lille støvet værksted bedriver nogle af Danmarks bedste stenhuggere håndværket på samme måde, som deres kolleger gjorde det for 300 år siden. Under mester Stig Andersens ledelse har fire stenhuggere i halvandet år arbejdet på en ny udgave af billedhugger Johannes Wiedewelts pragtskulptur "Zephyr og Flora" fra 1760'erne.

Det ypperste

Skulpturen er den første af fire skulpturer fra Fredensborg Slotshave, som skal hugges på ny. Originalen henfaldt ligesom havens andre figurer og blev af sikkerhedshensyn taget ned til opbevaring et sikkert sted.

Til efteråret vil fem store sandstensblokke af varierende størrelse være sammensat og omdannet til en kæmpe-mæssig nyhugget kopi af, hvad mester Stig Andersen betegner som »en drømmeopgave« og »det ypperste« for en stenhugger.

Detaljegraden og det historiske gør denne opgave til den mest betydningsfulde, som han nogensinde har haft.

Arbejder for kunstneren

»Det er jo ikke Slots- og Ejendomsstyrelsen, vi arbejder for her. Det er Johannes Wiedewelt,« konstaterer han.

Omkring ham foregår der på forskellige "stationer" vidt forskellige aktiviteter. Ét sted fyger stenstumperne omkring stenhugger Walther Hjorth, mens Jeffri Berg to meter derfra næsten kun løser støv med sin fine mejsel.

Hvor den første er i færd med det grove arbejde, der skal bringe ham tilpas langt ind i stenen og omforme den til en blomsterkrans, der ligner gipsmodellen ved siden af, er den sidste i gang med detaljearbejdet på Floras hoved, som i allerhøjeste grad ligner gipsudgaven.

Prik efter prik efter prik

Den 35-årige Jeffri Berg har arbejdet på Raadvad-centeret siden 2006.

Adspurgt, hvad han gør,

Jeffri Berg venter modsat de fleste andre stenhuggere med at hugge øjnene til sidst. Opgaven er den sværeste, så han forbereder sig ved først at hugge alt andet. Fotos: Mik Eskestad

hvis han hugger forkert, svarer han:

»Det gør jeg ikke.«

Med stor koncentration er han igennem halvandet år mødt ind kl. 07.30 og har modelleret, først med grove mejsler og senere helt fine, en kæmpemæssig sandstensblok om til skulder, bryst, hoved og ansigt – lige fra det rutineprægede arbejde på hals og bryst til det absolut mest udfordrende: Hoved og ansigt.

Stenhuggerne bruger en ældgammel teknik, den såkaldte punkteringsteknik, der er så præcis, at arbejdet kan udføres med en nøjagtighed på plus-minus en mm. Ved hjælp af punkteringsapparatet, som måler dybde,

HOVEDPUNKTER

- Fire stenhuggere har i halvandet år arbejdet på en ny udgave af billedhugger Johannes Wiedewelts pragtskulptur "Zephyr og Flora" fra 1760'erne.

- Skulpturen er den første af fire skulpturer fra Fredensborg Slotshave, som skal hugges på ny.

- "Zephyr og Flora" henfaldt ligesom havens andre figurer og blev af sikkerhedshensyn taget ned til opbevaring et sikkert sted.

Det er et ufatteligt detaljearbejde, som stenhuggerne skal udføre for at kopiere billedhugger Johannes Wiedewelts figurer. Bare hans blomsterkrans er noget af det mest detaljerede, der er set i sten.

brejde og højde, har Jeffri Berg fra første mejselslag orienteret sig efter gipsmodellen.

Ved at finde den præcise placering af hvert enkelt punkt i gipsmodellen, har han nøjagtigt kunnet se, hvor og hvor dybt han har skullet hugge. Og nu er der ikke langt igen; øjnene mangler endnu, ligesom en række mindre detaljer ved hår og hals endnu står ufærdige.

Men det er helt tydeligt det samme hoved, som engang prydede Fredensborg Slotshave.

Få kvalificerede

Om fem år vil i alt fire nyhuggede skulpturer og seks restaurerede igen kunne indtage deres oprindelige plads i Fredensborg Slotshave, sådan som Johannes Wiedewelt og havearkitekt Nicolas

Henri Jardin planlagde det i 1760'erne. Tilsammen vil arbejdet på skulpturerne da have kostet i omegnen af 40 mio. kr. – hvoraf de 32 er mio. kr. er givet af A.P. Møller-fonden.

Foruden at være mester på Raadvad Stenhuggeri er Stig Andersen også oldermænd i Stenhuggerlauget. Han anslår, at færre end 15 stenhuggere i Danmark er kvalificerede til at udføre det arbejde, som stenhuggerne på Raadvad udfører. Og kun omkring fire firmaer, deriblandt Raadvad, kan byde ind, når det skal afgøres, hvem der skal nyhugge de tre andre figurer.

Tre mand i to år

Mette Marciniak fra Slots- og Ejendomsstyrelsen er projektleder på arbejdet med Fredensborg Slotshave, og hun fortæller, at flere stenhuggerfirmaer allerede har vist interesse. Kort tid efter, at det blev endeligt besluttet, at skulpturerne i Fredensborg Slotshave skulle fornyes, blev hun ringet op af flere, som kunne fortælle, at de havde hørt de bedste svende for at kunne påtage sig opgaven.

»Vi har måttet tælle alle de kvalificerede stenhuggere i landet og derefter anslå, hvor lang tid opgaven ville tage, hvis de blev involveret,« fortæller hun.

En figur tager typisk tre mands fuldtidsarbejde i to år.

JP-kort: AH